

Zeer geachte dames en heren,

Heel fijn dat u hier in Nieuwspoort aanwezig wilt zijn bij deze ongewoon beperkte herdenking van de mannen en vrouwen van de Ondergrondse Pers.

Het is nogal bijzonder dat we uitgerekend in het jaar dat Nederland 75 jaar bevrijd is, op allerlei manieren in onze bewegingsvrijheid zijn beperkt door de corona-epidemie.

De vergelijking met de Tweede Wereldoorlog is hierdoor al vaak gemaakt. Dat is niet zo raar. Er vallen echte slachtoffers, de dodencijfers zijn dagelijks in het nieuws, en de invloed op ons leven is groot. Niet alleen nu, maar waarschijnlijk voor langere tijd.

Onmiskkenbaar staat Nederland voor immense opgaven: medisch, economisch, financieel, psychologisch en nog veel meer. Net als de rest van de wereld.

Toch gaat de vergelijking met de Tweede Wereldoorlog gelukkig ook mank.

Zo zijn we niet beperkt in wat we willen zeggen, schrijven of uitzenden.

Opiniesmakers mogen zeggen dat oude mensen dor hout zijn en dat we er niet emotioneel over moeten doen als ze wat eerder dood gaan door de epidemie.

Wat volgt is geen klop op de deur van gewapende mannen in leren uniformjassen, maar een uitnodiging voor een talkshow op televisie.

Daarmee is overigens niet gezegd dat het met de persvrijheid in Nederland nu in alle opzichten goed gaat. Vorig jaar werd een NOS-collega gegijzeld in opdracht van een rechter omdat hij zijn bronnen wilde beschermen. Dat deugde echt niet.

Het is ook niet goed dat Nederland voor het tweede achtereenvolgende jaar een plaats is gezakt op de World Press Freedom Index van de internationale organisatie Reporters Zonder Grenzen.

En het is twijfelachtig dat WOB-verzoeken vanwege de corona-crisis langdurig in de vrieskist van de overheid worden opgeslagen.

Maar dit is allemaal onvergelykbaar met de gevaren die de mannen en de vrouwen van de ondergrondse pers te duchten hadden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Niet alleen de journalisten, maar ook de drukkers, de zettters en de koeriers. Velen betaalden hiervoor de hoogste prijs.

Het is ook niet te vergelijken met de risico's die journalisten tegenwoordig lopen in sommige andere landen, zoals Turkije, China en Noord-Korea. Landen waar het met de persvrijheid heel slecht is gesteld.

Al deze journalisten die werken in gevaarlijke landen, doen hun werk in dienst van het Vrije Woord. Gelet op de risico's die hun werk met zich meebrengt, beschikken zij over een grote opofferingsgezindheid.

Net als de mannen en vrouwen van de Ondergrondse Pers.

Dames en heren, wij zijn hen veel dank verschuldigd. Laten wij hen nooit vergeten.

Wilco Boom 4 mei 2020